

Tarkastusvaliokunta

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Senaatti-konsernista ja valtion toimitilahallinnosta

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Senaatti-konsernista ja valtion toimitilahallinnosta (VNS 9/2022 vp): Asia on saapunut tarkastusvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- johtava asiantuntija Antti Puhakka, sisäministeriö
- hallitussihteeri Peppiina Huhtala, valtiovarainministeriö
- finanssineuvos, yksikön päällikkö Tero Meltti, valtiovarainministeriö
- johtava tuloksellisuustarkastaja Hanna Virta, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- toimialapäällikkö, everstiluutnantti Arjo Kaarre, Pääesikunta
- operatiivinen johtaja Tuomas Pusa, Senaatti-kiinteistöt
- toimitusjohtaja Hanna Kaleva, KTI Kiinteistötieto Oy

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunnan aiempi toiminta

Valiokunta on useissa eri yhteyksissä kiinnittänyt huomiota valtion toimitilojen järjestämisen ja vuokrauksen kehittämistarpeisiin (mm. TrVM 11/2018 vp, TrVM 2/2016 vp, TrVM 5/2014 vp, TrVM 1/2013 vp, TrVM 4/2012 vp, TrVL 10/2010 vp). Kehittämistarpeita valiokunta on nähnyt mm. vuokrajärjestelmässä ja sen ohjauksessa, valtion kokonaisedun varmistamisessa sekä virastojen ja laitosten toimitilatarpeiden paremmassa huomioimisessa.

Valiokunta on käsitellyt vuonna 2014 valmistuneessa mietinnössään valtion toimitilojen vuokrauksen kehittämistarpeita (TrVM 5/2014 vp). Valiokunta totesi mietinnössään, että markkinaperusteiseen vuokrajärjestelmään ja sen ohjaukseen liittyy ongelmia, jotka vaarantavat valtion kokonaisedun toteutumisen ja vaikeuttavat yksittäisten virastojen ja laitosten toimintaa kas-

Valiokunnan lausunto TrVL 6/2022 vp

vattamalla kustannuksia, joihin ne eivät voi omalla toiminnallaan vaikuttaa. Valiokunta korosti mietinnössään, että nykyaikaisen ja hyvän tavan toimia tulee jatkossa olla sellainen, että osapuolet ja myös vuokralainen voivat kokea aidosti olevansa neuvottelutilanteessa, jossa Senaatti-kiinteistöillä on intressi ja asiantuntemus tarjota kokonaistaloudellisesti kustannustehokkainta vaihtoehtoa ja että vuokralainen voi tähän lähtökohtaan luottaa.

Valiokunnan mietintö ja siinä annetut kehittämissuosituksot osaltaan johtivat valtion vuokrajärjestelmän uudistamiseen vuonna 2016. Markkinaperusteisesta mallista siirryttiin omakustannusperusteiseen malliin, jossa Senaatti-konserni ei tee voittoa valtion sisäisellä vuokraustoiminnalla.

Hallituksen vuoden 2015 vuosikertomuksesta antamassaan mietinnössä (TrVM 2/2016 vp) valiokunta on tarkastellut muun ohella valtion toimitilojen vuokrajärjestelmän uudistamista. Mietintöön sisältyneen kannanottoehdotuksen mukaisesti eduskunta on edellyttänyt (EK 14/2016 vp), että hallitus selvittää ulkopuolisella taholla uuden vuokrajärjestelmän ja tilankäyttöä koskevien toimenpiteiden vaikutukset vuokralaisten asemaan, toimitilarpeisiin ja asiakastytytyvöisyyteen. Kannanottokohdan toteuttamiseksi vuokrajärjestelmää ja sen toimivuutta arvioitiin vuonna 2018 valmistuneessa selvityksessä (Valtion vuokrajärjestelmän toimivuuden arviointi, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 21/2018). Arvion johtopäätöksen mukaan uusi vuokramalli toimii pääosin hyvin ja vastaa niihin epäkohtiin, jotka valiokunta on vuonna 2014 mietinnössään nostanut esille. Valiokunta on todennut hallituksen vuoden 2017 vuosikertomuksesta antamassaan mietinnössä (TrVM 11/2018 vp) kannanottokohdan tulleen toteutetuksi.

Valiokunta on valtion vuoden 2011 tilinpäätöskertomuksesta antamassaan mietinnössä (TrVM 4/2012 vp) tarkastellut Senaatti-kiinteistöjen toimintaa. Mietintöön sisältyneen kannanottoehdotuksen mukaisesti eduskunta on edellyttänyt (EK 18/2012 vp), että hallituksen tulee huolehtia siitä, että valtion toimitilapalvelujen toteutuksessa otetaan aiempaa paremmin huomioon virastojen ja laitosten toimitilarpeet ja erityisesti toimitilojen muutostarpeet ja että tyhjiksi jääneisiin toimitiloihin hankitaan mahdollisimman pian uudet käyttäjät. Hallitus on vuoden 2013 vuosikertomuksessaan todennut, että se on täsmentänyt linjaustaan, jolla pyritään selkeyttämään toimitilojen uudelleenjärjestely- ja muutostilanteiden hoitamista. Valiokunta on hallituksen vuoden 2015 vuosikertomuksesta antamassaan mietinnössä (TrVM 2/2016 vp) poistanut kyseisen vuonna 2012 annetun kannanottokohdan.

Valiokunta on vuonna 2013 valmistuneessa mietinnössään (TrVM 1/2013 vp) tarkastellut kriittisesti rakennusten kosteus- ja homeongelmien torjuntaa. Valiokunta totesi mietinnössään, että terveysriskejä aiheuttavia kosteus- ja homeongelmia ilmenee kaikissa rakennustyyeissä käyttötarcoituksesta ja omistuspohjasta riippumatta. Myös useissa valtion omistamissa rakennuksissa on altistuttu kosteus- ja homevaurioille. Valiokunta totesi mietinnössään myös, että rakennuskannan todellista korjaustarvetta ei tunnisteta eikä rakennusten terveellisyteen suhtauduta riittäväällä vakavuudella eikä viime vuosikymmeninä tehdyillä toimilla ole kyetty vähentämään kosteus- ja homevaurioista aiheutuvia terveyshaittoja ja kansantaloudellisia menetyksiä eikä torjumaan uusien kosteusvaurioiden syntymistä.

Vuoden 2013 jälkeen kosteus- ja homeongelmatilanteen parantamiseksi on tehty lukuisia kehittämistoimia ja ongelmiin on alettu suhtautua myös valtionhallinnossa aiempaa vakavammin. Valiokunnan rakennusten kosteus- ja homeongelmia koskevaan mietintöön (TrVM 1/2013 vp) sisäl-

Valiokunnan lausunto TrVL 6/2022 vp

tyneistä 14 kannanottokohdasta on edelleen voimassa kolme. Nyt käsittelyssä olevan valtioneuvoston selonteon (VNS 9/2022 vp) mukaan Senaatti-konsernissa on kiinnitetty entistä enemmän huomiota sisäilmaongelmien ennalta ehkäisemiseen ja korjaamiseen.

Valiokunta on aiemmassa toiminnassaan kiinnittänyt huomiota myös alueellistamiseen ja siinä yhteydessä toimitilojen tarkoituksenmukaiseen ja kustannustehokkaaseen järjestämiseen. Alueellistamista koskevissa lausunnoissaan (TrVL 10/2010 vp ja TrVL 5/2009 vp) ja niiden perustana olleessa selvityksessä (TRO 4/2008 vp) valiokunta on arvoinut varsin kriittisesti alueellistamistoimien asianmukaisuutta. Valiokunta on tuolloin todennut, että alueellistamisella tavoiteltuja alueellisia, taloudellisia ja toiminnallisia hyötyjä ei ole saavutettu eikä siirtojen vaikutuksia ole arvioitu riittävästi ennen sijoituspäätöstä. Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös alueellistamisten yhteydessä järjestettyjen toimitilojen epätarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ja toimitilakustannusten arvioimisen puutteisiin. Alueellistamisen uudistamisen strategia valmistui huhtikuussa 2020, ja sen pohjalta valmisteltu uusi laki valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista tuli voimaan 1.1.2022 (HE 62/2021 vp). Laissa säädetään valtion palveluiden saatavuuden järjestämisestä sekä valtion yksiköiden ja toimintojen sijoittamista koskevista yleisistä tavoitteista ja niitä koskevasta valtakunnallisesta suunnittelusta ja koordinaatiosta. Hallituksen esityksessä ja selonteossa on kiinnitetty huomiota valtion toimitilojen järjestämistä koskeviin toimintaympäristön muutoksiin, muun muassa lisääntyneeseen etätyöhön ja siihen, että digitalisaation myötä työn tekemisen tavat ovat osittain muuttuneet ja monipaikkaista työtä voidaan tehdä tietoverkkojen kautta eri paikoissa.

Senaatti-konserni ja valtion sisäinen vuokrajärjestelmä

Valtiolla on omistuksessaan arvoltaan noin 4,7 miljardin euron rakennettu kiinteistöomaisuus, johon kuuluu noin 9 000 rakennusta. Kiinteistöomaisuuden hallinta ja hoito on keskitetty pääosin Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä muodostuvalle liikelaitoskonsernille. Vuoden 2021 tilinpäätöstietojen mukaan Senaatti-konsernin hallinnassa on 84 prosenttia valtion rakennetusta omaisuudesta. Vuosina 2015—2021 valtion toimitilakustannukset ovat mm. tilojen tehostamishankkeiden seurauksena pysyneet suurin piirein samansuuruisina. Vuonna 2021 kustannukset ovat olleet 766 milj. euroa.

Valtion kiinteistöhallintaa ja vuokrajärjestelmää on kehitetty voimakkaasti viime vuosien aikana. Vuonna 2016 toteutettiin edellä mainitun valiokunnan mietinnön (TrVM 5/2014 vp) seurauksena vuokrajärjestelmän uudistus siirtymällä omakustannusperusteiseen vuokramalliin. Selonteon mukaan omakustannusperusteiseen vuokrajärjestelmään vaiheittaisen siirtymisen seurauksena virastojen ja laitosten vuokrat laskivat noin 15 prosenttia vuoden 2016 alussa ja noin 6 prosenttia vuoden 2020 alussa.

Vuoden 2021 alussa voimaan tulleella Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä annetulla lailla (HE 31/2020 vp) Senaatti-kiinteistöille perustettiin Puolustuskiinteistöt-niminen tytärliikelaitos, joka tarjoaa toimitilapalveluita Puolustusvoimille. Samalla tätä tehtävää aiemmin hoitanut Puolustushallinnon rakennuslaitos lakkautettiin. Lain hyväksymisen yhteydessä eduskunta edellytti (EV 194/2020 vp), että hallitus antaa vuoden 2022 syysistuntokauden alkuun mennessä kokonaisvaltaisen selonteon Senaatti-kiinteistöistä, sen tytärliikelaitos Puolustuskiinteistöistä sekä koko Senaatti-konsernista. Selonteko annettiin eduskunnalle lokakuussa 2022.

Valiokunnan lausunto TrVL 6/2022 vp

Valiokunta toteaa, että selonteko antaa kattavan kuvan valtion kiinteistö- ja toimitilahallinnosta sekä sitä toimeenpanevan Senaatti-konsernin toiminnasta. Selonteossa on arvioitu varsin myönteisesti valtion tilahallinnon ja vuokrajärjestelmän toimivuutta sekä tehtyjen uudistusten onnistuneisuutta. Selonteon mukaan valtion kiinteistö- ja toimitilahallinnon nykyinen malli on vakiintunut ja osoittautunut toimivaksi. Rakennetun kiinteistöomaisuuden hallinnan keskittäminen valtion liikelaitosmuotoiselle Senaatti-konsernille on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi ratkaisuksi. Järjestelmä ohjaa tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen tilankäyttöön, parantaa tilahallinnon ammattimaisuutta ja laskee kustannuksia. Puolustuskiinteistöt-liikelaitoksen perustaminen ja toiminta osana Senaatti-konsernia on parantanut Puolustusvoimien toimitilojen hallintaa. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa nykyjärjestelmää ja sen toimintaa pidetään yleensä onnistuneina, vaikka toimitilahallinnossa ja vuokrajärjestelmässä nähdään myös jatkokehittämistarpeita.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa esille nostetut valtion toimitilahallinnon kehittämistarpeet ja -haasteet ovat pitkälti yhdenmukaisia vuosina 2022 ja 2018 valmistuneiden tutkimusten (Valtion vuokrajärjestelmän ja Senaatti-konsernin toiminnan arviointi, VM:n julkaisuja 2022:9 ja Valtion vuokrajärjestelmän toimivuuden arviointi, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 21/2018) ja niiden yhteydessä tehtyjen asiakaskyselyjen kanssa. Valiokunta pitää tärkeänä, että järjestelmän jatkokehittämisessä nämä kehittämiskohteet otetaan huomioon.

Suurin osa Senaatti-konsernin tiloja käyttävistä virastoista ja laitoksista on tyytyväisiä nykyiseen vuokrajärjestelmään. Vuonna 2022 toteutetun asiakaskyselyn mukaan 77 prosenttia vastanneista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä vuokrasopimussuhteen toimivuuteen, 76 prosenttia vuokrasopimusehtojen ja -sisällön selkeyteen ja 61 prosenttia vuokranmäärityksen oikeudenmukaisuuteen ja tasapuolisuuteen. Valtion kokonaisedun arvioidaan toteutuvan hyvin, mutta ratkaisut eivät vastausten perusteella aina palvele yksittäisen viraston tai laitoksen tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla. Vastaajista 20 prosenttia oli tyytymätön tai erittäin tyytymätön vuokralaisen edun huomioimiseen ja 8 prosenttia vuokratason. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa vuokrajärjestelmän kehittämisen haasteina nähdään mm. virastojen ja laitosten budjettirahoituksen riittävyys, vuokratkustannusten nousu kasvavan inflaation ja korkojen nousun myötä, vuokrasopimusprosessin nopeuttaminen sekä vuorovaikutuksen ja tiedonkulun parantaminen, vastuunjaako korjaus- ja rakennushankkeissa sekä ulkopuolisilta vuokranantajalta vuokrattujen kohteiden hallinnointikulut.

Senaatti-konserni rahoittaa toimintaansa asiakkailta perittävillä vuokrilla ja palvelumaksuilla. Pääsääntöisesti virastojen toimitilamenot rahoitetaan toimintamenoista ilman, että rahoitusta on erikseen osoitettu kyseiseen käyttötarkoitukseen. Tarkoitus on mahdollistaa virastolle joustavuutta päätöksenteossa ja antaa virastolle mahdollisuus päättää varojensa kohdentamisesta tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla toimintamenoäärärahojensa puitteissa. Asiantuntijakuulemisen mukaan yhtenä epäkohtana on toimitilamenoihin käytettävän rahoituksen riittämättömyys. Erityisesti yllättäviin menoihin varautuminen koetaan hankalaksi. Nykyisen vuokrajärjestelmän puutteena koetaan se, ettei virastoilla, laitoksilla tai Senaatti-konsernilla ole taloudellista puskuria yllättäviin toimitilamenoihin. Huomiota kiinnitetään myös siihen, ettei vuokria ole vielä kaikissa tapauksissa päivitetty omakustannustasolle. Osa vuokrista on omakustannustasoa alemmalla tasolla, mikä vaikeuttaa rakennusten ylläpitoa. Yhtenä poliisin toimitiloihin liittyvänä ongelmana koetaan toimintamenoäärärahojen perustuminen liiaksi henkilötöyvuosiin. Tämän

Valiokunnan lausunto TrVL 6/2022 vp

vuoksi rahoitus ei ole ollut riittävää välttämättömiin toimitilahankkeisiin, mikä on johtanut ongelmien kasaantumiseen ja mm. sisäilmaongelmien jatkumiseen.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa yhtenä ongelmana nostetaan esille vuokravaikutteisten investointien käsittelyn epäselvyys. Valtiovarainministeriön vuokrakäsikirjan (13.12.2021) mukaan Senaatti-konsernin liikelaitokset vastaavat kiinteistön ylläpitokorjauksista ja kiinteistön tasoa ylläpitävästä peruskorjauksista. Tilankäyttäjistä lähtevät muutostarpeet ja kiinteistön laatutasoa nostavat ja parantavat perusparannusinvestoinnit ovat puolestaan aina täysimääräisesti vuokravaikutteisia. Senaatti-konsernin liikelaitosten esittämät peruskorjaus- ja perusparannushankkeita koskevat linjaukset koetaan epäselviksi ja epäoikeudenmukaisiksi. Vuonna 2022 valmistuneen tutkimuksen yhteydessä suoritetun kyselyn mukaan 29 prosenttia vastaajista on tyytymätön tai erittäin tyytymätön vuokravaikutteisten investointien käsittelyn selkeyteen. Vastausten perusteella epäselvyys aiheutti myös selvästi eniten erimielisyyksiä osapuolten välillä. Valiokunta pitää tärkeänä, että vuokralaisten talouden kannalta keskeinen epäselvyys saadaan pikaisesti ratkaistua eikä se aiheuta viivästyksiä välttämättömien korjausten tekemiseen.

Valtion toimitilojen tulee tukea virastojen ja laitosten tehtävien taloudellista, tehokasta ja tarkoituksenmukaista hoitamista. Toimitilojen sijaintiin, käytettävyyteen ja kuntoon liittyvillä puutteilla voi olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia työn tuloksellisuuteen, toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen ja työntekijöiden tyytyväisyyteen. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Senaatti-konsernin liikelaitosten hallinnoimissa toimitiloissa työskentelee noin 71 000 työntekijää. Luku sisältää myös valtion ulkopuolisilta vuokranantajilta Senaatti-konsernin kautta valtion virastoille ja laitoksille vuokratut tilat. Valiokunnan mielestä keskustelun painopistettä pitäisi siirtää tilakeskustelusta työympäristökeskusteluun.

Valiokunta pitää hyvänä, että valtion toimitilojen sisäilmaongelmiin on alettu suhtautua vakavasti ja vuokralaisten tyytyväisyys sisäilmaolosuhteisiin on parantunut. Senaatti-konsernissa on panostettu sisäilmaongelmien ennalta ehkäisemiseen ja korjaamiseen entistä enemmän ja tietämystä rakennusten kunnosta on parannettu. Sisäilmatoiminnassa pyritään toteuttamaan nollatoleranssia. Vuosina 2019—2022 rakennusten korjaamiseen on kohdistettu 250 miljoonan euron lisäpanostukset, ja samalla on otettu käyttöön säännölliset rakennustarkastukset. Tarkastusten piirissä on jo noin 550 rakennusta, ja tavoitteena on, että yli 90 prosenttia Senaatti-kiinteistöjen asiakkaita työskentelee katsastetuissa tiloissa. Sisäilmaongelmiin reagoimiseksi on otettu käyttöön myös nopean toiminnan joukot, jotka koostuvat Senaatti-konsernin sisäilma-asiantuntijoista ja koiratiimistä. Hyvästä kehityssuunnasta huolimatta valiokunta näkee valtion toimitilojen sisäilmatilanteen parantamisessa edelleen tehostamistarvetta. Esimerkiksi poliisin toimitiloissa ja Puolustusvoimien kasarmeissa on edelleen toimenpiteitä edellyttäviä sisäilmaongelmia. Valiokunta pitää tärkeänä, ettei välttämättömien sisäilmakorjausten toteuttamista estä tai vaikeuta tarvittavien varojen riittämättömyys.

Selonteossa on todettu Puolustusvoimien toimitilastrategiassa mainittu tavoite, ettei Puolustusvoimien toimitilakustannusten suhteellinen osuus saa ylittää 11:tä prosenttia sotilaallisen maanpuolustuksen kaikista menoista. Asiantuntijakuulemisessa kiinnitetään huomiota siihen, että turvallisuustilanteen muutoksesta johtuvista määrärahalisäyksistä sekä toimitiloihin kohdistuvien uusien tarpeiden vuoksi edellä mainittu suhteellinen prosenttiosuus ei ole enää tarkoituksenmukainen. Asiantuntijakuulemisessa kiinnitetään huomiota myös siihen, että Senaatti-konsernilla on

Valiokunnan lausunto TrVL 6/2022 vp

myös markkinaehtoiseksi määriteltä toimintaa, kuten Puolustuskiinteistöjen toimitilavuokraus Puolustusvoimien strategisilta kumppaneilta. Kysymys on maanpuolustuksen kannalta strategisen tärkeästä toiminnasta, jonka on usein tarpeen sijoittaa Puolustusvoimien yhteyteen tai jopa Puolustusvoimien hallinnoimille alueille. Tällöin markkinoille suuntautuva toiminta ja toimitilat eivät ole selkeästi eriytettävissä muusta valtion käytöstä. Nyt Puolustusvoimat maksaa kumppaneidensa tilat toimintamenoistaan osana palvelusopimuksissa hinnoiteltuja palveluita. Valiokunta yhtyy asiantuntijakuulemisessa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan strategisten kumppaneiden vuokranmääräytymisperusteita ja markkinavuokran käsitettä tulisi arvioida uudelleen, jotta tasapuolinen kohtelu toteutuu.

Valiokunta pitää tärkeänä, että valtion toimitilojen järjestämisessä ennakoidaan ja otetaan luotettaviin arvioihin perustuen asianmukaisesti huomioon toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Toimitilatarvetta on viime vuosina vähentänyt mm. lisääntynyt etätyö ja sähköisten palvelujen laajeneminen. Osa valtion työtehtävistä voidaan tietoverkkojen kehittymisen myötä tehdä paikkariippumattomasti. Senaatti-kiinteistöt toteutti syksyllä 2022 käyttöastemittauksia muutamassa kohteessa kahden viikon ajan. Tältä ajalta työpisteistä oli keskimäärin käytössä noin 20 prosenttia ja maksimissaan noin 35 prosenttia. Valiokunnan kuulemat asiantuntijat kuitenkin korostavat sitä, että on vielä liian aikaista arvioida, mikä tilojen käyttöaste tulee olemaan esimerkiksi 2–5 vuoden päästä. Näin ollen nyt tehtyjen käyttöastemittausten pohjalta ei voi vielä todeta, että suuri osa toimitiloista on turhia. Säästöpotentiaalia asiantuntijoiden mukaan kuitenkin on olemassa.

Valtion toimitilastrategian lähtökohtana on monipaikkaisuuden edistämistä koskevat linjaukset. Valtiovarainministeriön 24.5.2021 antamien monipaikkaisuuden edistämistä koskevien linjausten mukaan valtio tavoittelee monipaikkaisen työn edistämistä resurssien kestävästä käytöstä, kustannusten ja matkustuksen vähentymistä sekä parempaa asiakaspalvelua lisäämällä työnantajan mahdollisuuksia järjestää työn tekemistä parantamaan palveluiden saatavuutta ajallisesti ja paikallisesti. Toimitilastrategian keskeisenä tavoitteena on useamman palveluntarjoajan palvelujen saaminen jatkossa yhdestä käyntiosoitteesta. Selonteon mukaan yhteiskäyttöisissä tiloissa työskentelee noin 1 400 henkilöä, mutta tavoitteena on nostaa määrä vuoteen 2030 mennessä 20 000 henkilöön. Valiokunta kiinnittää huomiota asiantuntijakuulemisessa esille nostettuun yhteiskäyttöisten tilojen vuokranmäärityksen selkeyttämistarpeeseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että työn-teen tapojen muutoksissa sekä valtion toimitilaverkoston ja toimitilojen uudelleenjärjestämisissä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti palvelujärjestelmien toimivuutta palveluiden käyttäjien näkökulmasta. Valiokunta painottaa myös valtion toimitilojen saavutettavuutta ja esteettömyyttä.

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Valiokunta pitää tavoitteen saavuttamista tärkeänä ja kiinnittää huomiota siihen, että valtion kiinteistöstrategiassa valtion eri toimijat on veloitettu ottamaan huomioon ympäristölliset seikat, kuten kiinteistöjen elinkaariajattelun ja kestävä kehityksen ja energiatehokkuuden edistäminen siten, että tavoite saavutetaan. Senaatti-konserni on puolestaan veloitettu luomaan edellytykset tavoitteen saavuttamiseksi. Valtion kiinteistöhallinto on jo pitkään edistänyt energiatehokkuutta. Tällä vuosikymmenellä painopiste on siirtynyt päästöjen vähentämiseen energiatehokkuuden ollessa vain yksi keino päästövähennysten ja hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi.

Valiokunnan lausunto TrVL 6/2022 vp

Valiokunta pitää tärkeänä, että valtion toimitilahallinnon järjestämistä ja vuokrajärjestelmän toimivuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Säännöllinen seuranta ja arviointi edesauttavat muutostarpeiden havaitsemista ja niiden toimeenpanoa. Valiokunta pitää hyvänä sitä selonteon kirjausta, jonka mukaan puolustuskiinteistöjen perustamista arvioidaan uudelleen viiden toimintavuoden jälkeen vuonna 2026.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Tarkastusvaliokunta esittää,

että hallintovaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 1.2.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

tarkastusneuvos Arto Mäkelä